

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/48/2007

OPINIE O RYNKU PRACY I ZAGROŻENIU BEZROBOCIEM W LATACH 2001–2007

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

- Opinie o rynku pracy w Polsce są mniej krytyczne niż pół roku temu. Nadal jednak przeważają oceny negatywne (61%, spadek od września o 10 punktów). Prawie co czwarty respondent (23%, wzrost o 5 punktów) uważa, że sytuacja na rynku pracy jest przeciętna, a co dziewięty (11%, wzrost o 5 punktów) ocenia ją pozytywnie.
- Przewidywania dotyczące sytuacji na krajowym rynku pracy w najbliższym roku są nieco lepsze niż we wrześniu. Utrzymała się liczba respondentów (50%), którzy nie spodziewają się zmian. Nieco przybyło osób przewidujących zahamowanie bezrobocia (o 3 punkty, do 27%), ubyło zaś (o 4 punkty, do 12%) obawiających się jego wzrostu.
- Opinie o lokalnych rynkach pracy są obecnie tylko nieznacznie lepsze niż w lutym, ale w porównaniu z pomiarem sprzed sześciu miesięcy wyraźnie się poprawiły. Wprawdzie nadal jedynie nieliczni (4%, wzrost w ciągu półrocza o 3 punkty) twierdzą, że w ich miejscu zamieszkania można znaleźć odpowiednią pracę, jednak dwie piąte (41%, wzrost o 4 punkty) sądzi, że jakieś zatrudnienie jest osiągalne. Ponad jedna trzecia badanych (36%, spadek o 5 punktów) uważa, że w ich okolicy trudno o jakąkolwiek pracę, a jedna siódma (14%, spadek o 4 punkty) jest przekonana, że nie ma tam żadnego zatrudnienia.
- Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia pozostało stabilne od lutego, jednak poprawiło się w porównaniu z pomiarem sprzed pół roku. Zdecydowana większość mających pracę (68%, wzrost od września o 6 punktów) nie przewiduje jej utraty. Niebezpieczeństwo takie dostrzega ponad jedna czwarta zatrudnionych (27%, spadek o 6 punktów).

Od ponad pięciu lat, czyli od czasu, kiedy bezrobocie w kraju osiągnęło poziom nienotowany wcześniej, badamy społeczne oceny sytuacji panującej na krajowym rynku pracy oraz przewidywania dotyczące jej rozwoju w najbliższym roku. Monitorujemy także opinie Polaków na temat lokalnego rynku pracy (w miejscu zamieszkania lub okolicy). Poza tym niemal od początku przemian ustrojowych mierzymy poziom zagrożenia utratą pracy u osób mających zatrudnienie.

Z danych GUS wynika, że w ostatnich dwóch latach znacznie zmalała stopa bezrobocia rejestrowanego¹. Na rynku pracy pojawia się też coraz więcej ofert zatrudnienia. Interesowało nas, czy tym pozytywnym zmianom obiektywnych wskaźników towarzyszy poprawa opinii Polaków na temat krajowego i lokalnych rynków pracy oraz umocnienie poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia wśród osób pracujących. Omówienie tych zagadnień rozpoczyna cykl opracowań poświęconych bezrobociu i bezrobotnym w Polsce.

Opinie o rynku pracy w Polsce są obecnie² dużo lepsze niż przed sześcioma miesiącami, kiedy ostatnio je badaliśmy. Od września ubiegłego roku znacznie zmalał odsetek Polaków skrajnie negatywnie oceniających sytuację na krajowym rynku pracy. W marcu ponad jedna siódma ankietowanych (15%, spadek o 9 punktów) określa tę sytuację jako bardzo złą, lecz nadal prawie co drugi (46%) uznaje ją za złą. Jednocześnie przybyło osób, które są zdania, że sytuacja jest przeciętna (o 5 punktów, do 23%), oraz niemal podwoił się odsetek badanych oceniających ją pozytywnie (z 6% do 11%). Trzeba podkreślić, że – mimo wyraźnej poprawy, odnotowanej w ostatnim półroczu – nadal większość respondentów ma krytyczne zdanie o krajowym rynku pracy.

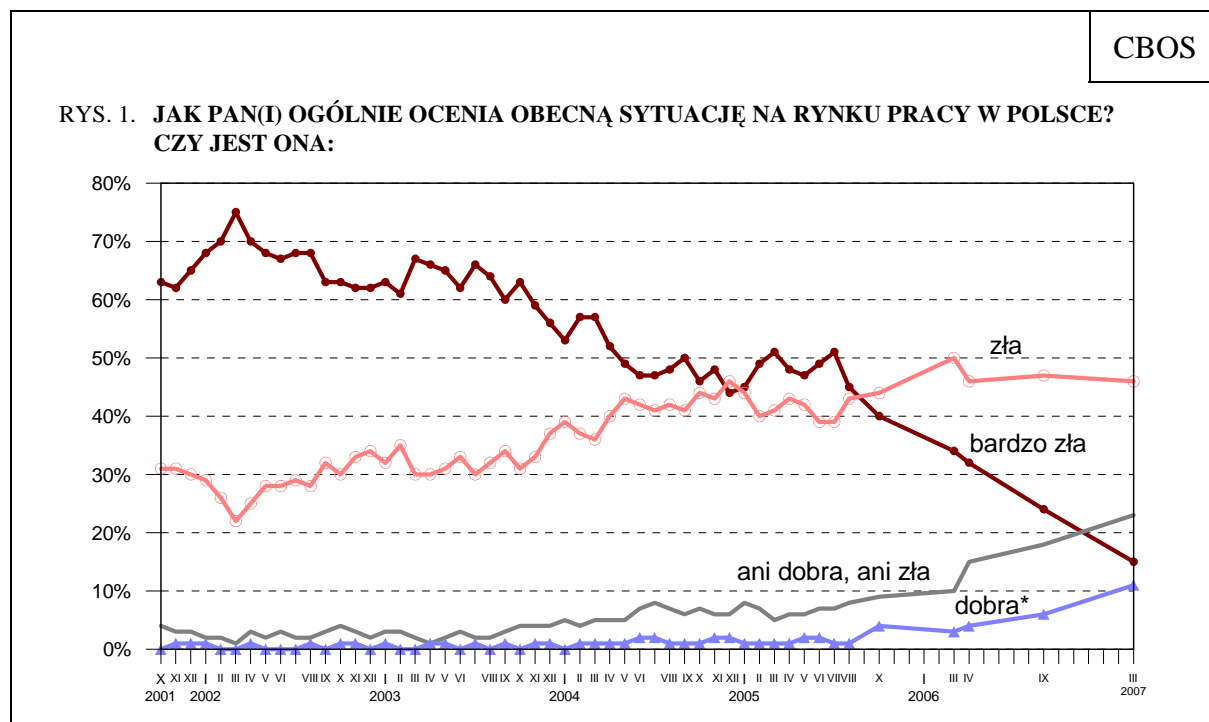
¹ Zob. strona internetowa GUS: www.stat.gov.pl

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (202) zrealizowano w dniach 2–5 marca 2007 roku na liczącej 931 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań																							
	VI			VII			VIII			X			III			IV			IX			III		
	2005									2006									2007					
	w procentach																							
- bardzo dobra	0	2	0	1	0	1	1	4	0	3	0	4	0	6	0	11								
- dobra	2		1		1		3	4	3		4		6	6	11	11								
- ani dobra, ani zła	7	7	7	7	8	8	9	9	10	10	15	15	18	18	23	23								
- zła	39	88	39	90	43	88	44	84	50	84	46	78	47	71	46	61								
- bardzo zła	49		51		45		40		34		32		24		15	61								
Trudno powiedzieć	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5								

Z perspektywy ostatnich pięciu lat widać powolną, ale systematyczną poprawę opinii, która w ciągu ostatniego roku wyraźnie nabrała dynamizmu. Od marca roku 2006 odnotowujemy znaczny spadek odsetka ocen negatywnych (o 23 punkty) oraz wzrost liczby ocen przeciętnych (o 13 punktów) i pozytywnych (o 8 punktów). Obecnie opinie o rynku pracy są najlepsze w całym okresie objętym badaniami, czyli w ostatnich pięciu latach. Można więc uznać, że obiektywne wskaźniki świadczące o poprawie sytuacji na rynku pracy znajdują coraz lepsze odzwierciedlenie w opiniach respondentów.

*Są to połączone odpowiedzi „bardzo dobra” i „dobra”. Pominięto „trudno powiedzieć”

Opinie na ten temat są silnie zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Rynek pracy najgorzej oceniają ludzie znajdujący się w złym położeniu społecznym: renciści, emeryci, respondenci w wieku 65 lat i starsi, bezrobotni, mieszkańcy małych miast, badani najgorzej sytuowani, żyjący w złych warunkach materialnych, mający podstawowe wykształcenie, a spośród pracujących – rolnicy. Natomiast im lepsze położenie społeczno-ekonomiczne ankietowanych oraz młodszy wiek i większe miejsce zamieszkania, tym na ogół mniej krytyczne opinie o sytuacji na rynku pracy. Pozytywne oceny najczęściej odnotowujemy u osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne, mieszkających w środowisku wielkomiejskim, pracujących w sektorze prywatnym poza rolnictwem, najlepiej sytuowanych, żyjących w dobrych warunkach materialnych. Zwraca przy tym uwagę fakt, że badani o wysokiej pozycji społeczno-zawodowej, z wyższym wykształceniem nie są skłonni do pozytywnych ocen, natomiast częściej niż inni określają sytuację jako przeciętną (ani dobra, ani zła).

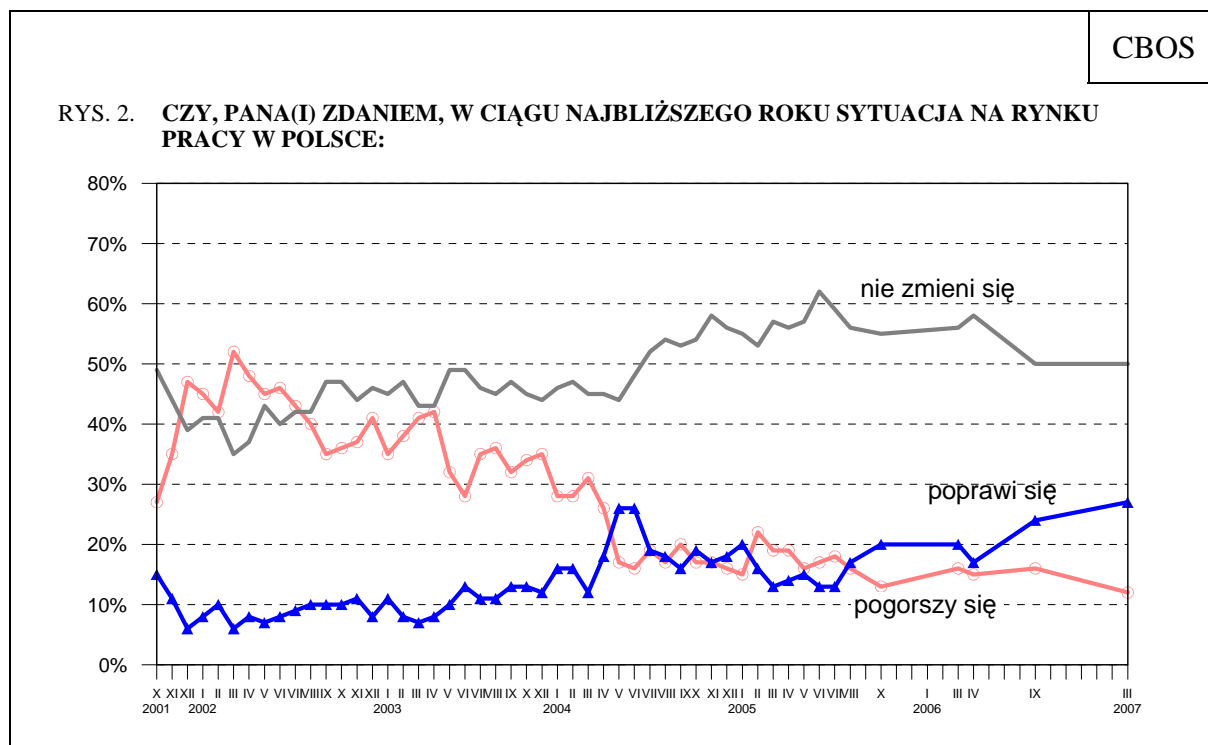
Przewidywania dotyczące sytuacji na krajowym rynku pracy w najbliższym roku tylko w stosunkowo niewielkim stopniu poprawiły się w porównaniu z pomiarem sprzed sześciu miesięcy (kiedy ostatnio je badaliśmy). Nadal największa grupa ankietowanych (50%) nie oczekuje żadnych zmian, natomiast nieco przybyło osób przewidujących zahamowanie bezrobocia (o 3 punkty, do 27%), ubyło zaś (o 4 punkty, do 12%) spodziewających się pogorszenia sytuacji na rynku pracy. Trzeba podkreślić, że odsetek optymistów jest obecnie ponad dwukrotnie większy niż pesymistów, jednak przewidywania nadal nacechowane są ostrożnością (co drugi badany nie spodziewa się zmian).

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VI '05		VII '05		VIII '05		X '05		III '06		IV '06		IX '06		III '07	
	w procentach															
- zdecydowanie się poprawi	0	13	0	13	0	17	0	20	1	20	0	17	1	24	0	27
- raczej się poprawi	13		13		17		20		19		17		23		27	
- nie zmieni się	62	62	59	59	56	56	55	55	56	56	58	58	50	50	50	50
- raczej się pogorszy	13	17	15	18	14	16	11	13	14	16	12	15	13	16	10	12
- zdecydowanie się pogorszy	4		3		2		2		2		3		3		2	
Trudno powiedzieć	8	8	10	10	11	11	12	12	8	8	10	10	9	9	11	11

Z dłuższej perspektywy czasowej widać stopniową poprawę przewidywań (mimo że ciągle największą grupę stanowią badani, którzy nie dostrzegają szans na zmianę sytuacji).

Przed trzema laty odsetki optymistów i pesymistów mniej więcej się zrównoważyły, a od jesieni roku 2005 odnotowujemy liczebną przewagę respondentów spodziewających się poprawy, która szczególnie wzrosła w ostatnich dwunastu miesiącach. Obecnie znacznie więcej osób przewiduje zahamowanie bezrobocia niż jego wzrost i jest to wynik najlepszy w ostatnich pięciu latach. Widać więc, że obiektywne wskaźniki poprawy sytuacji na rynku pracy przekładają się na bardziej optymistyczne postrzeganie przyszłości w tej dziedzinie.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Niemal we wszystkich grupach społecznych przeważają badani, którzy w najbliższym roku nie przewidują zmiany sytuacji na rynku pracy w Polsce. Jedynie w środowisku wielkomijskim oraz wśród kadry kierowniczej i inteligencji, a także wśród osób najlepiej sytuowanych największe grupy stanowią optymiści. Ogólnie rzecz biorąc, optymizmowi sprzyjają lepsze warunki materialne, lepsze wykształcenie oraz wyższa pozycja zawodowa, a także prawicowe poglądy polityczne. Bardziej optymistyczne są także opinie mężczyzn niż kobiet. Mniej zróżnicowane społecznie są przewidywania, że sytuacja ulegnie pogorszeniu. Warto zauważyć, że wzrostu bezrobocia równie często spodziewają się badani o najwyższej pozycji zawodowej, jak i ludzie najgorzej sytuowani. Także bezrobotni częściej niż inni są pesymistami w tym względzie (zob. tabele aneksowe).

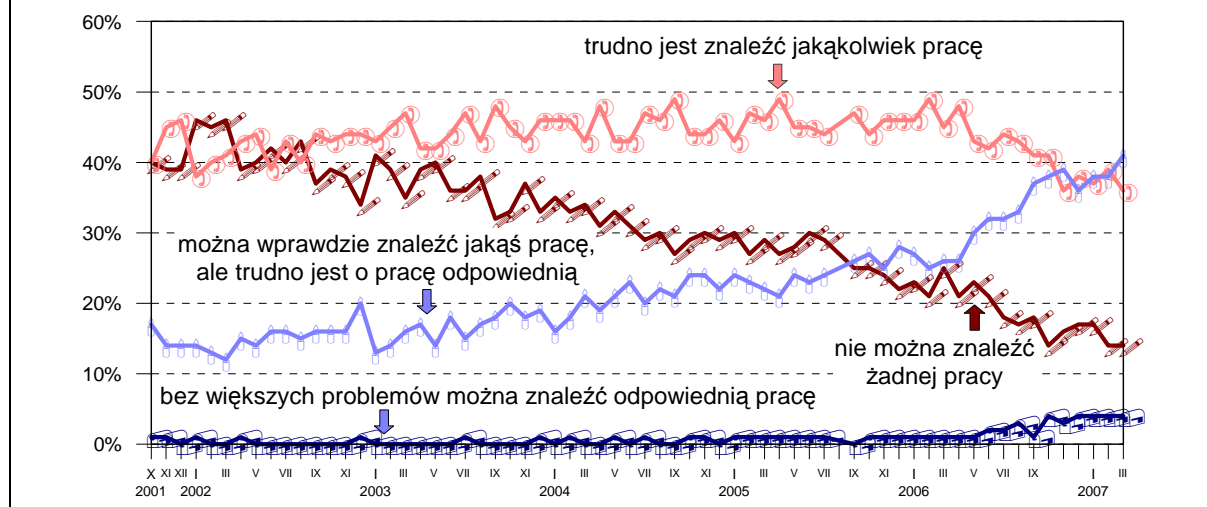
Oceny **sytuacji panującej na lokalnych rynkach pracy** (które badamy co miesiąc) okazały się w marcu tylko nieznacznie lepsze niż w lutym, natomiast wyraźnie poprawiły się w porównaniu z pomiarem sprzed sześciu miesięcy. Wprawdzie nadal jedynie nieliczni (4%, wzrost od września ubiegłego roku o 3 punkty) twierdzą, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę, jednak dwie piąte (41%, wzrost o 4 punkty) uważa, że jakieś zatrudnienie (choć niekoniecznie odpowiednie) jest osiągalne. Ponad jedna trzecia badanych (36%, spadek o 5 punktów) sądzi, że na lokalnym rynku trudno o jakąkolwiek pracę, a jedna siódma (14%, spadek o 4 punkty) jest przekonana, że nie ma tam żadnego zatrudnienia. W ostatnim półroczu przybyło więc opinii pozytywnych (o 7 punktów, do 45%), ubyło natomiast negatywnych (o 9 punktów, do 50%) i obecnie są one prawie równie liczne.

Tabela 3

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	2006						2007						
	w procentach												
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	1	1	2	2	3	1	4	3	4	4	4	4
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	26	26	30	32	32	33	37	38	39	36	38	38	41
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	45	48	43	42	44	43	41	41	36	38	37	39	36
- nie można znaleźć żadnej pracy	25	21	24	21	18	17	18	14	16	17	17	14	14
Trudno powiedzieć	3	4	3	3	4	4	2	3	6	5	5	5	5

Z perspektywy ostatnich pięciu lat widać powolną, ale systematyczną poprawę opinii o lokalnych rynkach pracy. Od kwietnia 2006 roku nabrała ona większego dynamizmu i obecnie sytuacja oceniana jest najlepiej w całym ostatnim pięcioleciu. Potwierdza to obserwację, że poprawie obiektywnych wskaźników bezrobocia towarzyszą pozytywne zmiany opinii na jego temat.

RYS. 3. JAK OKREŚLIŁ(A)BY PAN(I) SYTUACJĘ NA RYNKU PRACY W PANA(I) MIEJSCOWOŚCI LUB OKOLICY? CZY, PANA(I) ZDANIEM, OBECNIE:

Pominięto „trudno powiedzieć”

Oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy są silnie zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Na brak jakiegokolwiek pracy w miejscu zamieszkania lub okolicy wskazują przede wszystkim ludzie znajdujący się w złym położeniu społecznym: renciści, badani żyjący w złych warunkach materialnych, najgorzej sytuowani, bezrobotni, osoby z wykształceniem podstawowym, rolnicy. Oni też na ogół częściej niż inni deklarują, że na lokalnym rynku pracy trudno jest o jakiegokolwiek zatrudnienie. Natomiast im wyższe wykształcenie i pozycja zawodowa oraz lepsze warunki materialne, tym na ogół częstsze opinie o dostępności pracy, choć niekoniecznie odpowiedniej, lub przekonanie, że można nawet znaleźć zatrudnienie zgodne z aspiracjami i potrzebami. Lepsze opinie o rynku pracy mają także respondenci w wieku od 18 do 44 lat, w tym także uczniowie i studenci, niż starsi. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy silnie się wiąże z wielkością miejscowości, w której mieszkają badani. Niezmiennie najlepiej oceniany jest wielkomiejski rynek pracy (obecnie 75% mieszkańców ponadpółmilionowych miast twierdzi, że jest tam jakieś zatrudnienie), a im mniejsza miejscowość, tym mniej osób dostrzegających szanse znalezienia pracy. Lokalny rynek pracy jest najgorzej oceniany przez mieszkańców wsi i małych miast.

Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia (badane co miesiąc) w stosunku do lutego pozostało stabilne, jednak poprawiło się w porównaniu z pomiarem sprzed sześciu miesięcy. Obecnie zdecydowana większość pracujących (68%, od września ubiegłego roku wzrost

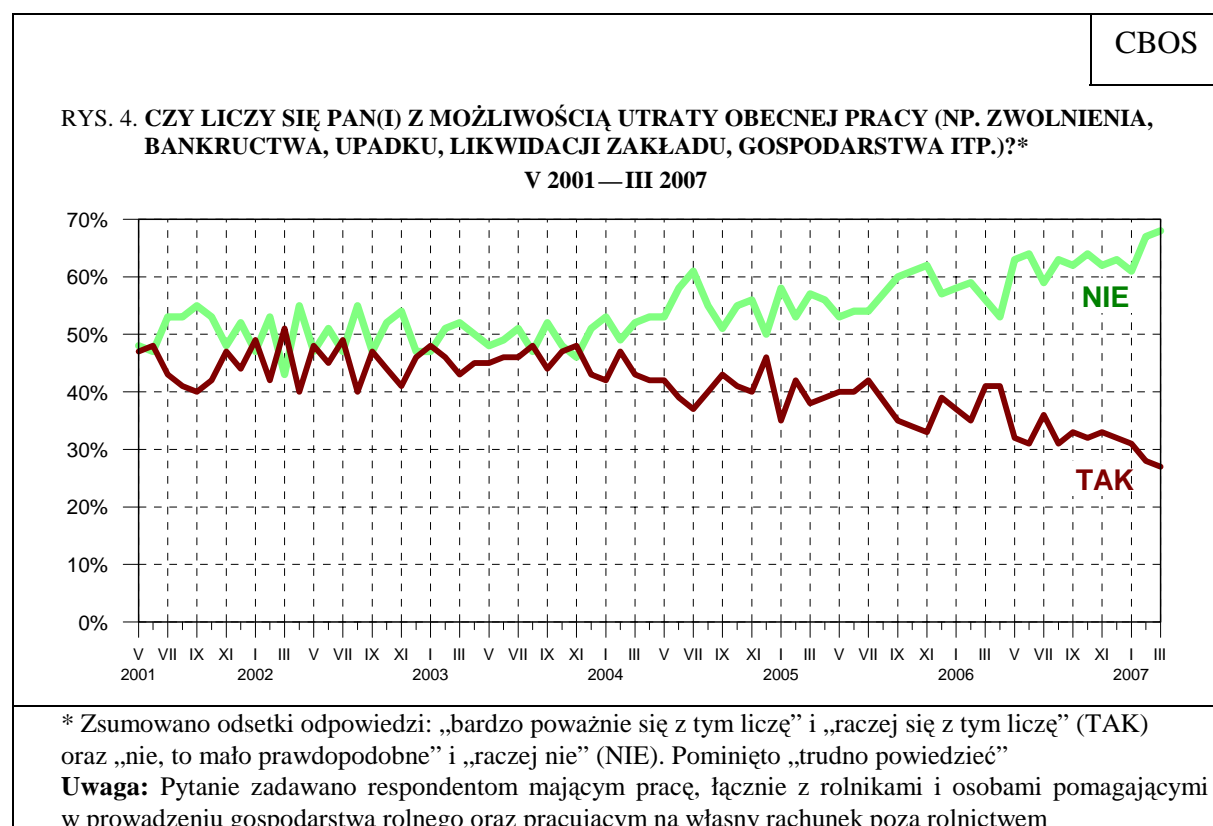
o 6 punktów) nie przewiduje utraty zatrudnienia. Niebezpieczeństwo takie dostrzega ponad jedna czwarta aktywnych zawodowo (27%, spadek o 6 punktów).

Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	VII '06 (N=423)		VIII '06 (N=426)		IX '06 (N=416)		X '06 (N=463)		XI '06 (N=459)		XII '06 (N=463)		I '07 (N=414)		II '07 (N=429)		III '07 (N=424)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	8	36	7	31	12	33	8	32	8	33	8	32	9	31	9	28	5	27
Raczej tak	28		24		21		24		25		24		22		19		22	
Raczej nie	30	59	30	63	29	62	33	64	31	62	34	63	28	61	36	67	37	68
Nie, to mało prawdopodobne	29		33		33		31		31		29		33		31		31	
Trudno powiedzieć	5	5	6	6	5	5	4	4	5	5	5	5	8	8	5	5	5	5

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Z dłuższej perspektywy czasowej widać, że do końca 2003 roku pracownicy zagrożeni utratą pracy byli niemal równie liczni jak mający poczucie stabilności zatrudnienia. W roku 2004 sytuacja zaczęła się stopniowo poprawiać (rosło poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia, a malało zagrożenie utratą pracy) i obecnie jest najlepsza w ostatnich szesnastu latach³.

³ Zob. *Bezrobocie i bezrobotni* w: „Polska–Europa–Świat. Opinia publiczna w okresie integracji”. CBOS. Wyd. Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2005.

We wszystkich grupach społeczno-demograficznych przeważają pracownicy, którzy nie obawiają się utraty pracy. Zwraca natomiast uwagę fakt, że wśród najczęściej deklarujących poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia są zarówno właściciele prywatnych gospodarstw rolnych, ludzie o najniższych dochodach na osobę w rodzinie, mieszkańcy wsi, badani z wykształceniem podstawowym, jak i przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy instytucji państwowych i publicznych, respondenci z wyższym wykształceniem, żyjący w dobrych warunkach materialnych. Natomiast utraty pracy obecnie częściej niż inni obawiają się osoby zatrudnione w spółkach z udziałem właścicieli prywatnych i państwa, robotnicy oraz ludzie o lewicowych poglądach politycznych (zob. tabele aneksowe).

Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia i zagrożenia bezrobociem w znacznym stopniu zależy również od tego, jak pracownicy oceniają obecną kondycję swoich firm – im lepsze są te oceny, tym częstsze poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia i tym mniejszy lęk przed bezrobociem. Warto też podkreślić, że szczególnie silne zagrożenie utratą pracy odnotowujemy u pracowników, którzy w ciągu najbliższego roku spodziewają się pogorszenia kondycji swoich firm (jest to jedyna grupa, w której poczucie zagrożenia jest częstsze niż poczucie bezpieczeństwa pracy).

Tabela 5

Oceny sytuacji w zakładzie pracy respondenta i przewidywania jej rozwoju	Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:			
- dobra	21	77	3
- ani dobra, ani zła	29	61	10
- zła	37	58	5
Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:			
- poprawi się	25	72	3
- pozostanie bez zmian	22	74	4
- pogorszy się	56	39	5

Z naszych badań wynika, że stopniowo poprawiają się opinie o sytuacji na krajowym rynku pracy, jednak nadal większość Polaków ocenia ją negatywnie. Coraz bardziej optymistyczne, ale nadal bardzo ostrożne, są ponadto przewidywania co do możliwości zahamowania bezrobocia w kraju. Poprawiają się także oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy – obecnie opinie krytyczne są niewiele częstsze niż pozytywne. U osób pracujących rośnie też poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia, które jest znacznie silniejsze niż zagrożenie bezrobociem. Wyraźnie widać więc, że poprawie obiektywnych wskaźników, czyli spadkowi stopy bezrobocia rejestrowanego oraz wzrostowi liczby ofert zatrudnienia w Polsce, towarzyszą pozytywne zmiany opinii na temat rynku pracy oraz spadek zagrożenia bezrobociem wśród mających zatrudnienie.

Opracowała

Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	23	61	5	931
Płeć					
Mężczyźni	14	23	60	3	438
Kobiety	8	23	62	7	493
Wiek					
18-24 lat	11	28	57	4	144
25-34	15	29	53	3	167
35-44	17	29	53	2	132
45-54	10	23	67	1	182
55-64	11	19	65	5	139
65 lat i więcej	4	13	70	13	168
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	22	62	5	352
Miasto do 20 tys.	6	17	73	4	126
20-100 tys.	11	21	64	4	185
101-500 tys.	8	30	55	7	162
501 tys. i więcej mieszk.	21	27	48	4	106
Wykształcenie					
Podstawowe	7	18	67	8	281
Zasadnicze zawodowe	10	24	61	4	239
Średnie	14	23	61	3	319
Wyższe	14	37	46	2	93
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	44	43	0	54
Prac. umysł. niż. szczebla	14	35	47	3	68
Pracownicy fiz.- umysł.	16	28	53	3	95
Robotnicy wykwalifikowani	16	28	54	2	88
Robotnicy niewykwalifik.	18	19	58	5	41
Rolnicy	12	20	66	2	49
Pracujący na własny rach.	35	23	39	3	26
Bierni zawodowo					
Renciści	1	15	74	9	59
Emeryci	6	14	71	10	238
Uczniowie i studenci	12	30	55	4	65
Bezrobotni	9	17	72	2	109
Gospodynie domowe i inni	5	32	61	2	39
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	10	34	53	3	109
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	15	39	46	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	20	25	52	3	195
prywatnym gosp. rolnym	11	15	69	5	54
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	8	13	75	4	66
301-500	8	31	57	4	126
501-900	12	21	61	7	217
901-1200	14	22	59	5	88
Powyżej 1200 zł	18	30	45	7	61
Ocena własnych war. mater.					
Złe	4	18	72	6	214
Średnie	10	24	61	5	420
Dobre	18	25	53	4	298
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	16	67	8	67
Raz w tygodniu	12	22	62	4	465
1-2 razy w miesiącu	11	30	55	5	149
Kilka razy w roku	10	23	61	5	156
W ogóle nie uczestniczy	11	22	61	6	92
Poglądy polityczne					
Lewica	10	23	64	3	139
Centrum	5	25	68	2	262
Prawica	21	27	50	3	265
Trudno powiedzieć	8	18	63	11	260

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy:

(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	50	12	11	931
Płeć					
Mężczyźni	33	45	14	8	438
Kobiety	22	54	11	13	493
Wiek					
18-24 lat	31	50	12	7	144
25-34	31	47	13	10	167
35-44	31	57	9	4	132
45-54	24	53	15	9	182
55-64	31	44	15	10	139
65 lat i więcej	20	46	10	25	168
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	51	11	12	352
Miasto do 20 tys.	25	54	11	10	126
20-100 tys.	28	52	12	9	185
101-500 tys.	22	51	14	12	162
501 tys. i więcej mieszk.	44	33	14	9	106
Wykształcenie					
Podstawowe	20	52	11	17	281
Zasadnicze zawodowe	25	54	12	9	239
Średnie	32	46	13	8	319
Wyższe	37	42	13	8	93
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	43	33	19	5	54
Prac. umysł. niż. szczebla	35	47	15	3	68
Pracownicy fiz. - umysł.	36	49	8	7	95
Robotnicy wykwalifikowani	34	51	9	6	88
Robotnicy niewykwalifik.	27	48	13	13	41
Rolnicy	20	71	7	2	49
Pracujący na własny rach.	36	47	0	18	26
Bierni zawodowo					
Renciści	13	60	15	12	59
Emeryci	25	42	12	21	238
Uczniowie i studenci	32	53	11	4	65
Bezrobotni	18	54	17	10	109
Gospodynie domowe i inni	17	62	9	12	39
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	37	42	14	7	109
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	30	49	15	6	70
sekt. pryw. poza rolnict.	38	47	8	7	195
prywatnym gosp. rolnym	21	65	9	5	54
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	29	41	19	11	66
301-500	30	53	7	10	126
501-900	28	53	10	9	217
901-1200	28	43	13	16	88
Powyżej 1200 zł	38	33	12	16	61
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	50	16	14	214
Średnie	24	54	11	11	420
Dobre	38	43	11	9	298
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	35	14	24	67
Raz w tygodniu	29	50	12	9	465
1-2 razy w miesiącu	30	54	5	11	149
Kilka razy w roku	23	52	12	13	156
W ogóle nie uczestniczy	23	47	20	10	92
Poglądy polityczne					
Lewica	27	53	11	9	139
Centrum	22	59	13	6	262
Prawica	41	41	11	8	265
Trudno powiedzieć	20	48	12	20	260

Tabela 3. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	41	36	14	5	931
Płeć						
Mężczyźni	5	42	34	15	4	438
Kobiety	2	41	38	14	5	493
Wiek						
18-24 lat	4	48	37	9	1	144
25-34	5	52	28	11	4	167
35-44	6	52	33	9	0	132
45-54	2	42	36	17	3	182
55-64	4	36	39	20	2	139
65 lat i więcej	2	20	43	18	17	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	32	42	21	3	352
Miasto do 20 tys.	2	28	44	23	4	126
20-100 tys.	4	45	39	8	4	185
101-500 tys.	3	53	26	7	11	162
501 tys.i więcej mieszk.	10	65	17	4	4	106
Wykształcenie						
Podstawowe	2	24	46	21	8	281
Zasadnicze zawodowe	4	39	37	18	3	239
Średnie	4	52	32	8	3	319
Wyższe	6	63	19	5	7	93
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	5	60	29	3	3	54
Prac.umysł.niż.szczebla	5	68	17	10	0	68
Pracownicy fiz.- umysł.	2	57	34	5	2	95
Robotnicy wykwalifikowani	7	51	32	8	2	88
Robotnicy niewykwalifik.	3	42	47	8	0	41
Rolnicy	8	34	38	21	0	49
Pracujący na własny rach.	10	62	24	0	4	26
Bierni zawodowo						
Renciści	0	24	43	28	4	59
Emeryci	3	27	39	20	12	238
Uczniowie i studenci	4	54	32	8	2	65
Bezrobotni	1	30	48	22	0	109
Gospodynie domowe i inni	5	31	35	17	12	39
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	5	52	33	9	1	109
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	7	59	24	11	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	6	60	30	2	2	195
prywatnym gosp. rolnym	9	32	37	20	2	54
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	0	30	45	25	0	66
301-500	3	48	33	16	0	126
501-900	6	36	36	16	6	217
901-1200	4	38	35	12	11	88
Powyżej 1200 zł	9	39	44	0	8	61
Ocena własnych war. mater.						
Złe	1	23	42	28	5	214
Średnie	4	44	36	12	4	420
Dobre	5	50	33	7	5	298
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	30	33	18	16	67
Raz w tygodniu	4	41	38	14	3	465
1-2 razy w miesiącu	2	46	33	14	5	149
Kilka razy w roku	3	47	36	10	4	156
W ogóle nie uczestniczy	10	34	32	18	6	92
Poglądy polityczne						
Lewica	4	51	30	11	5	139
Centrum	4	42	35	16	3	262
Prawica	6	46	37	7	5	265
Trudno powiedzieć	1	32	41	21	6	260

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy
(np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu,
gospodarstwa itp.)?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	68	5	424
Płeć				
Mężczyźni	29	67	4	243
Kobiety	24	69	7	181
Wiek				
18-24 lat	29	66	5	53
25-34	29	67	4	112
35-44	27	71	2	100
45-54	26	65	9	118
55-64	22	71	7	33
65 lat i więcej	21	71	8	8
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	77	4	154
Miasto do 20 tys.	28	66	7	50
20-100 tys.	34	61	5	89
101-500 tys.	29	61	10	77
501 tys.i więcej mieszk.	35	63	2	55
Wykształcenie				
Podstawowe	23	73	4	52
Zasadnicze zawodowe	28	66	6	129
Średnie	30	64	6	172
Wyższe	23	74	3	71
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	78	2	51
Prac.umysł.niż.szczebla	27	65	8	68
Pracownicy fiz.- umysł.	29	66	6	90
Robotnicy wykwalifikowani	35	60	4	84
Robotnicy niewykwalifik.	38	56	6	37
Rolnicy	2	93	5	43
Pracujący na własny rach.	43	57	0	26
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	71	6	105
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	42	53	4	67
sekt. pryw. poza rolnictw.	31	64	5	187
prywatnym gosp. rolnym	4	92	4	48
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	18	82	0	19
301-500	35	62	3	65
501-900	32	64	3	91
901-1200	23	69	8	35
Powyżej 1200 zł	34	60	6	37
Ocena własnych war. mater.				
Złe	29	64	7	54
Średnie	28	66	7	196
Dobre	26	71	3	174
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	6	87	7	18
Raz w tygodniu	28	65	7	203
1-2 razy w miesiącu	21	74	5	78
Kilka razy w roku	29	70	2	91
W ogóle nie uczestniczy	43	57	0	34
Poglądy polityczne				
Lewica	37	61	2	60
Centrum	21	70	8	138
Prawica	26	71	3	134
Trudno powiedzieć	31	62	7	92